

- ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ያስገነባው የፍላጎት ማስወገጃ ትራትመንት ፕላንት ሥራውን ጀመረ።
- የፍላጎት ማስወገጃው ከግቢው ህንፃዎች በሙሉ የሚመጣውን ፍላጎት ተቀብሎ ካጣራ በኋላ ለመስኖ የሚያገለግል ንፁህ ውሃ ይለቃል።
- በየቀኑ የባክቴሪያ መጠኑና የውሃው ይዘት በላብራቶሪ የተፈተኘ ይሰራል።
- ባለሙያዎቹ ለ24 ሰዓት ክትትል ያደርጉበታል።
- የውሃ ችግር የፍላጎት ማስወገጃውን ወደ ሥራ ለማስገባት ትልቁ ተግዳሮት ነበር።

በውስጥ ገጾቻችን

- የልምድ ልውውጥ ማድረግ ለተሻለ ሥራ ወሳኝ መሆኑ ተገለፀ.....3
- ሐዲስ ዓለማየሁ የባህል ጥናት ተቋም ደብተራ የተሠኘውን የግጥም መድብል አስመረቀ 4
- የስራ ዕድል ፈጠራ ትምህርት መሠጠቱ ዜጎችን ብቁ፣ አምራችና ጤናማ ዜጋ እንደሚያደርጋቸው ተገለፀ.....6
- ዓለም አቀፍ የኤድስና የአካል ጉዳተኞች ቀን በፓናል ወይይት ተከበረ.....7
- ዘላቂ የተፈጥሮ ሐብት አይያዝ የአርሶ አደሩን ሁለንተናዊ ህይወት ለዋጭ መሆኑ ተገለፀ.....9
- ሴቶችን ብቁ ለማድረግ የአመራርነት ስልጠና ተሰጠ...11
- የፍላጎት ቆሻሻ ማስወገጃው ሥራ ጀመረ 13
- ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የተጓተቱ የግንባታ ስራ ተቋራጮችን በተሰጣቸው የጊዜ ገደብ እንዲያጠናቅቁ አሳሰበ....15
- የሰው ሀብት ልማት አስተዳደር ሥራን የሚያቀላጥፍ ሶፍትዌር ተሰራ 16
- የሴት ተማሪዎችን ክህሎት ለማሳደግ ስልጠና ተሰጠ.....17
- የሴት ልጅ ጥቃትን ለመከላከልና ለማስወገድ የወንዶች አጋርነት ወሳኝ መሆኑ ተገለፀ.....19
- Capacity Building Training held for Fresh and disability Students...20
- “Experience Sharing is decisive for better Institutional performance” ANRS Universities Forum, Administration Council.....21
- The wastewater treatment plant is operational 23
- Training has conducted for Female Teachers and Admin staffs.....24
- College of Business and Economics conducts Entrepreneurship Training

ራዕይ Vision

እ.ኤ.አ. በ2025 ከአፍሪካ 10 ምርጥ ዩኒቨርሲቲዎች አንዱ ሆኖ መገኘት።

Debre Markos University strives to be one of the top ten Universities in Africa by 2025.

ተልዕኮ Mission

ጥራቱን የጠበቀ ትምህርትና ስልጠና በመስጠት ብቃት ያላቸውን ባለሙያዎች ማፍራት

Producing competent, ethical and innovative graduates through providing quality instructional, Co-curricular and cultural involvement.

አጋር አካላትን በማሳተፍ ችግር ፈች ጥናትና ምርምር ማድረግ፤

Carrying out problem solving research through the active involvement of stakeholders at local and national levels.

ፍላጎትን መሰረት ያደረገ የማማከርና የማህበረሰብ አገልግሎት በመስጠት ለሃገራችን ልማት የበኩሉን አስተዋጽኦ ማድረግ፤

Providing demand driven community and consultancy services that contribute to the national development objectives.

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የህዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ዳይሬክቶሬት እየተዘጋጀች ለአንባቢያን የምትደርሰው ወርሃዊ ዜና መጽሔት በዩኒቨርሲቲው የተለያዩ የሥራ ክፍሎች የተካሄዱ የተለያዩ ሁኔታዎችን ዘገባ፣ የዩኒቨርሲቲውን የተለያዩ እንቅስቃሴዎች እንዲሁም ሌሎች ቁምነገሮችን አካታ ለንባብ ስትበቃ ቆይታለች።

በዚህ እትም የህዳር ወር 2010 ዓ.ም. ዜና መጽሔታችን በዩኒቨርሲቲው የተደረጉ ውይይቶችን በስፋት ዳሳለች። መልካም ንባብ!

ለወርሃዊ ዜና መጽሔታችን መሻሻል የእናንተ የአንባቢያን አስተያየት ወሳኝ በመሆኑ ለሚኖራችሁ ማንኛውም አስተያየት

በድረ ገጽ www.dmu.edu.et ወይም

በኢሜል dmu.cc2008@gmail.com አድርጡን!!

የልምድ ልውውጥ ማድረግ ለተሻለ ሥራ ወሳኝ መሆኑ ተገለፀ

በአንደኛው ያሳቸው

የሮ/ሙ ክሊል ገሰታ

ደ/ማ/ዩ:- የአማራ ክልል የመንግስት ዩኒቨርሲቲዎች ፎረም የአስተዳደር ጉዳዮች ዘርፍ የውይይት መድረክ ከህዳር 2-3/2010 ዓ.ም. በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ተካሄደ።

ጉባኤውን በይፋ የከፈቱት የአማራ ክልል ትምህርት ቢሮ ም/ኃላፊ አቶ ይትባረክ ደምለው ዩኒቨርሲቲዎች ልምድ መለዋወጣቸው ለተሻለ ስራ ወሳኝ እንደሆነ ገልፀዋል። ለዚህም ተማሪዎች፣ መምህራን፣ ሰራተኞች እና ሌሎች ማህበረሰቦች ተረጋግተው ስራቸውን በጥሩ ሁኔታ ማከናወን አለባቸው። በዚህ ሂደትም የክልሉ ህዝቦች ዩኒቨርሲቲዎች በየተከፈተባቸው ቦታዎች ሁሉ የእውቀት ተጠቃሚዎች እንዲሆኑ፣ ኑሮአቸውን በህይወታቸው እንዲያሻሽሉ እና ሌሎችን እንዲያግዙ፣ የክልሉ አመራሮች በእውቀትና በክህሎት ላይ የታገዘና ጥናት ላይ የተመሠረተ ዕቅድ በማቀድ እንደየአካባቢያቸው ተጨባጭ ሁኔታ በመተግበር ሁሉን አቀፍ ተጠቃሚነትን እንዲያረጋግጡ ማድረግ ይኖርባቸዋል። ለዚህም አስፈጻሚ አካላት ከዩኒቨርሲቲዎች ጋር በጋራ እየተገናኙ ወሳኝ ሥራ መስራት እንደሚገባም ተጠቁሟል። ዩኒቨርሲቲዎች በጋራ እየተገናኙ ልምድ መለዋወጥ መቻላቸው ተሞክሮአቸውን የሚያሰፉበትና የጋራ የሚያደርጉበት እንዲሁም ችግሮችንም በጋራ የሚፈቱበት የልምድ ልውውጥ መድረክ እንደሆነ ተገልጿል።

በአማራ ክልል የሚገኙ የመንግስት ዩኒቨርሲቲዎች ፎረም የአስተዳደር ዘርፍ ሰብሳቢ ዶ/ር ብርሃኑ አሳዬ በበኩላቸው የመድረኩ ዓላማ ዩኒቨርሲቲዎች በሩብ ዓመቱ የሠሯቸውን ተግባራት በመገምገም ችግሮቻቸውን የሚፈቱበትና ተሞክሮአቸውን ደግሞ የሚለዋወጡበት እንደሆነ ተናግረዋል። ለዚህም

ያመች ዘንድ ለመነሻ የሚሆን በሁሉም የክልሉ ዩኒቨርሲቲዎች የአንደኛው ሩብ ዓመት የስራ አፈፃፀም ሪፖርት ቀርቦ ውይይት ተደርጎበታል።

በቀጣይም የተማሪዎችን አደረጃጀት በማጠናከርና በማስተሳሰር ተማሪዎችን በአግባቡ በመያዝ፣ የዩኒቨርሲቲዎች የበጀት አጠቃቀምን በማዘመንና በማሻሻል፣ ተሞክሮዎችን በልምድ ልውውጥ እየዳበሩ በመቀመር፣ ተማሪዎችን ከአቀባበል ጀምሮ ዘላቂና አርኪ አገልግሎትን በመስጠት፣ በዩኒቨርሲቲዎች የመብራትና ውሃ መቆራረጥን አፋጣኝ ምላሽ በመስጠት ሁሉም ዩኒቨርሲቲዎች የተቀራረበ አሠራር እንዲኖራቸው በማድረግ እና ሌሎች ጉዳዮች ላይ ውይይት ተደርጎ የቀጣይ አቅጣጫዎች ተቀምጠዋል።

በመጨረሻም ሁሉም ዩኒቨርሲቲዎች መልካም ተሞክሮአቸውን ወደራሳቸው ወስደው ተግባራዊ ለማድረግ የውድድር መድረክ ሳይሆን የልምድ ልውውጥ በመሆኑ ችግሮቻቸውን በጋራ መቅረፍ እንደሚገባ በውይይት መድረኩ አፅንዖት ተሰጥቶታል።

ሐዲስ ዓለማየሁ የባህል ጥናት ተቋም ደብተራ የተሠኘውን የግጥም መድብል አስመረቀ

በአንደኛው ያሳቸው

ደ/ማ/ዩ:- የኪነ-ጥበብ ባህል ዕድገትና ያልተነኩ የአካባቢውን ባህል ጥበቃ ልማት የሚሉ ሁለት ዓበይት ተልዕኮዎችን ሰንቆ የተነሳው የሐዲስ ዓለማየሁ የባህል ጥናት ተቋም “ደብተራ” የተሠኘውን የግጥም መድብል ህዳር 20/2010 ዓ.ም. በድምቀት አስመርቋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሐዲስ ዓለማየሁ የባህል ጥናት ተቋም ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር አቶ ግዛቸው አንዳርጌ የምረቃት ስነ-ስርዓቱን በይፋ ሲከፍቱ እንደገለፁት ይህ የባህል ጥናት ተቋም የሙዚቃ፣ የስነ-ጽሁፍና የትያትር ክብብ አቋቁሞ ከዩኒቨርሲቲው እና ከውጭው ማህበረሰብ ተማሪዎችን በስነ-ጽሁፍ እና ስነ-ግጥም እያወዳደረ ይገኛል። በዚህም ረገድ የክብቡ አባል በሆነው በመምህር ደምሴ ደነቀው ተጽፎ የታተመው ደብተራ የተሠኘው የግጥም መድብል ለአንባቢያን አስተዋውቀዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የስነ-ጽሁፍ መምህር ዶ/ር ደመቀ ጣሰው የግጥም መድብሉን ተንትነው ለታዳጊዎች አቅርበዋል። በመሆኑም ባለደብተር/ፀሐፊ እና የሰረገላ ድባብ በሚል “የደብተራን” ትርጉም ከመስጠት ጀምረው በግጥሙ ውስጥ የቀረቡትን ግጥሞች ጠቅለል ባለ መልኩ መልዕክታቸውንና ሌሎች መሠረታዊ የግጥም ትንተና ላይ አስረድተዋል። ግጥሞች በቀላል ቋንቋ የቀረቡ፣ ጀሮ ገብ የሆኑ፣ በወል ግጥም የአፃፃፍ ስርዓት የቀረቡ እንደሆነም በባለሙያው ተብራርቷል። በተጨማሪም ደራሲው በህይወት ዘመናቸው ውስጥ ያሳለፉትን ትዝታዎች፣ ፀፀቶች፣ ምክሮች፣ ገጠመኞችና ሌሎች አስተማሪ ክስተቶችን በግጥሙ ውስጥ እንደሚንፀባረቁ እንዲሁም በይዘት ደረጃ የነከበደ ሚካኤልን የአፃፃፍ ስርዓትን የተከተሉ፣ ማህበረሰባዊ ሒስ ያላቸውና በይበልጥም የገጣሚውን ስሜት የሚገልፁ ቢሆኑም የአንባቢያን ማንነትም የሚያስታውሱና ማንነታቸውንም በግጥሙ ትርጉም ውስጥ የሚያስገቡ እንደሆኑ ዶ/ር ደመቀ አክለው ገልፀዋል። ግጥሞች ዘመን ተሻጋሪ፣ ተወዳጅ፣ ምክር ሰጭ እና ኢትዮጵያዊ ስነ-ግጥሞች ናቸው ተብሏል።

የደብተራ የግጥም መድብል ገጣሚ መ/ር ደምሴ ደነቀው የግጥም አጀማመራቸውን፣ የነበሩትን ተግዳሮቶች እና ስኬቶችን በተመለከተ ከታዳሚው ከቀረቡላቸው በርካታ ጥያቄዎች ጋር በማዛመድ በዝርዝር ሃሳባቸውን ሰንዘረዋል።

የስራ ዕድል ፈጠራ ትምህርት መሠጠቱ ዜጎችን ብቁ፣ አምራችና ጤናማ ዜጋ እንደሚያደርጋቸው ተገለፀ

በእንደሻው ያሳቸው

ደ/ማ/ዩ:- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የቢዝነስና ኢኮኖሚክስ ኮሌጅ ዓለም አቀፍ የስራ ዕድል ፈጠራ ቀንን ምክንያት በማድረግ በስሩ ከሚገኙ ትምህርት ክፍሎች መምህራን ጋር ህዳር 7/2010 ዓ.ም.ወይይት አካሄደ።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የኢኮኖሚክስ ጉዳዮች ምክትል ፕሬዚዳንት አቶ ታደሰ ጤናው እንደገለፁት የስራ ፈጠራ ትምህርት ከከፍተኛ ትምህርት የሚወጡ ተማሪዎች ከመንግስት የስራ እድሎች በተጨማሪ ከተመረቁ በኋላ የራሳቸውን ስራ ፈጥረው እንዲወጡ ይታሰባል። በመሆኑም ሁሉም ተማሪዎች መሠረታዊ የስራ ፈጠራ ጽንሰ ሃሳቦችን ይዘው እንዲወጡ በሴኔት አባላት ፀድቆ በመሠጠት ላይ ይገኛል። ስለሆነም የአሰጣጥ ስርዓቱን ለማሻሻል ስርዓተ ትምህርቱ ተከልሶ፣ ወቅታዊና አለማቀፋዊ ይዘቱን ጠብቆ እንዲሰጥ እንዲሁም ለተማሪዎች በሚመች መልኩ ለማቅረብ የማስተማሪያ ስነ-ዘዴው ጨምሮ በውይይት በደንብ ዳብሮ ሊሠጥ እንደሚገባ ጨምረው ገልፀዋል።

የቢዝነስና ኢኮኖሚክስ ኮሌጅ ዲን አቶ ባንታየሁ ታምሬ የስራ ፈጠራ ትምህርት በዩኒቨርሲቲዎች ላይ ያለው ተገቢነት፣ ጥራት ማስተባበሪያ ስነ-ዘዴ ትክክለኛነት ላይ ያለውን ክፍተት ለመዳሰስ፣ ለማስተባበልና ለመፍታት ብሎም የእውቀት ሽግግር ለማድረግ በሥራ ፈጠራ ዙሪያ ውይይት ማድረግ አስፈላጊ መሆኑን ገልፀዋል። በመሆኑም የትምህርቱን ወቅታዊነትና ጥቅም በመረዳት ከውጭና ከውስጥ ዩኒቨርሲቲዎች ጋር ትስስራቸውን በማጠናከር በመምህራን ዘንድ የሚኖረውን ክፍተት በመሙላት ተማሪዎችን አብቅተው በማውጣት ላይ እንደሆኑ ገልፀዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የማኔጅመንት መምህርና የፕሮግራሙ አስተባባሪ አቶ ብዙዓለም ለማ እንደገለጹት በክፍተኛ ትምህርት የስራ ዕድል ፈጠራ ትምህርት መሠጠት ከጀመረ ብዙ ጊዜ ቢያስቆጥርም በይዘት ደረጃ ግን የእውቀት፣ የክህሎትና የአመለካከት ጽንሰ-ሐሳቦችን ያካተተ ባለመሆኑ ይህ ውይይት የማስተማር ስነ-ዘዴን በደንብ አይቶ የዳሰሰ ነው። በይበልጥም ሰፊ የአመለካከት ችግሮችን ለመፍታት በተማሪዎች ላይ አውንታዊ ተፅዕኖ ይፈጥራልም ብለዋል።

የማኔጅመንት ትምህርት ክፍል ተጠሪ መምህር ጌታመሃይ ወርቁ መምህራን በክፍል ውስጥ የስራ ፈጠራ ትምህርትን ሲሠጡ አሁን ላለው የቢዝነስ ስነ-ምህጻር ላይ ያተኮረ የትምህርት ይዘት መሠጠቱ ተማሪዎች ችሎታቸውን ተጠቅመው የራሳቸውን ሥራ ፈጥረው ራሳቸውንና ሀገራቸውን ሊጠቅሙበት የሚያስችል ውይይት እንደሆነም አስረድተዋል።

ዓለም አቀፍ የኤድስና የአካል ጉዳተኞች ቀን በፓናል ውይይት ተከበረ

በእንደሻው ያሳቸው

ደ/ማ/ዩ:- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሴቶች ጉዳይና ኤች.ኤይ.ቪ.ኤድስ መከላከል ዳይሬክቶሬት ዓመታዊ የኤች አይቪ ኤድስና የአካል ጉዳተኞች ቀን ምክንያት በማድረግ ህዳር 25/2010 ዓ.ም. በዓለ-ን በፓናል ውይይት አከበረ።

በዓለ-ን በንግግር የከፈቱት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የአካ/ጉ/ም/ፕሬዚዳንት አቶ ታደሰ ጤናው እንደገለጹት የኤች.አይ.ቪ. ኤድስ ቀን በየአመቱ የሚከበረ በዓል ቢሆንም እንኳ በትኩረት ደረጃ

ዝቅ ብሎ እንደቆየ ይታወቃል። ይሁን እንጅ የስርጭት መጠኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረና እያገረሸ በመምጣቱ ወረርሽኝ ደረጃ ላይ ደርሷል። ሥለሆነም ሁሉም ማህበረሰብ ኤች.አይ.ቪን በትኩረት በማየት አሁን ካለው ትኩረት የበለጠ ሊሠራበት እንደሚገባ ገልጸዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሴቶች ጉዳይ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መከላከያ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ የውልሰው መላክ ኤች.አይ.ቪ.ኤድስ እንደሚታወቀው አምራች ኃይሉን በተለይም ከ15-25 ዓመት የዕድሜ ክልል ያለውን ወጣት ሐይል በከፍተኛ ስርጭት እየጎዳ የሚገኝ ገዳይ በሽታ እንደሆነ በመግለጽ በተለይም በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የስርጭት መጠኑ የከፋ እንደሆነ አስረድተዋል። የፓናል ውይይቱ ዓላማም እነዚህን የህብረተሰብ ክፍሎች በመንከባከብ፣ ትኩረት በመስጠትና በማሳተፍ ብሎም ከኤች አይቪ ኤድስ በመጠበቅ የራሳችንን ድርሻ እንድንወጣ ለማሳሰብ ነው ብለዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የልዩ ፍላጎት መምህር ዶ/ር ካሳሁን ዘውዴ ለውይይት ባቀረቡት መነሻ ጽሁፍ የአካል ጉዳተኞች ቀን እ.ኤ.አ. ከ1992 ዓ.ም. ጀምሮ ሲከበር አካል ጉዳተኞችን የበለጠ ለመንከባከብና ለማገዝ፣ እንዲሁም ዕውቅና የሌላቸውን የማህበረሰብ ክፍሎች የበለጠ ለማስገንዘብ ሲባል መከበር እንደጀመረ ገልጸዋል። በዓሉ መከበር ከጀመረ በኋላም አካል ጉዳተኞች ያላቸውን ዕምቅ ችሎታ በአደባባይ ያወጡበት፣ አኗኗራቸውንና ማንነታቸውን የቀየሩበት፣ ያስተካከሉበትና ራሳቸውን መምራት የቻሉበት ጊዜ ተፈጥሯል ብለዋል።

በምስራቅ ጎጃም ዞን ኤች.አይቪ መከላከልና መቆጣጠር ጽ/ቤት አስተባባሪ አቶ ሙሉጌታ አስማረ በበኩላቸው ምታ፣ ዕድሜ፣ በታ እና ሌሎች ጉዳዮች ሳይወስኑን የኤች.አይ.ቪ.ኤድስን ስርጭት መግታት እንዳለብን በፓናል ውይይት ባቀረቡት ጽሁፍ ገልጸዋል።

ይሁን እንጂ ያለው የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረክ ዝቅተኛ መሆኑ፣ የአመራሩና ሌላው ህብረተሰብ ድጋፍና ክትትል አናሳ መሆኑ፣ መንግስትና ሌሎች አካላት ለኤች.አይቪ.ኤድስ የሚሰጡት ትኩረት ወስን መሆኑን የበሽታውን ስርጭት እየጨመረው መምጣቱን ገልጸዋል። በመሆኑም በቀጣይ ሁሉም የማህበረሰብ ክፍል ትኩረት ሰጥቶ ሊሠራ እና ስርጭቱን ሊገታ ይገባል ብለዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የፕሬዚዳንት ጽ/ቤት ኃላፊ ዶ/ር ጎጃም አደመ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የመጣው የኤች. አይ.ቪ. ኤድስ ስርጭት በቅንጅት በመስራት፣ በሁሉም ተቋማት ከላይ እስከታች በያገባናል ስሜትና ተጠያቂነት በተላበሠ መንፈስ በመስራት፣ ስልጠናዎችንና የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮችን በማመቻቸት፣ በየደረጃው ያለ አመራር በቁርጠኝነት የአካል ጉዳተኞችንም

እይታ በመገንዘብ፣ ችግራቸውን በማጤን፣ ችሎታቸውን እንዲጠቀሙ በማድረግ፣ ዳይሬክቶሬቱ አሁን ካለው የበለጠ በመስራት እንዲሁም አገልግሎት ሰጭ ተቋማትን በማስፋት ኤች.አይ.ቪን መከላከል ይቻላል ብለዋል።

በመጨረሻም ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ኤች.አይ.ቪ.ኤድስን ከመከላከል አንጻር ከዩኒቨርሲቲው ጋር ለሠሩ ሁለት ግለሰቦች እንዲሁም ሲቪኤም ኢትዮጵያ፣ ቤተሠብ መምሪያ እና ሜሪስቶፕ ኢንተርናሽናል ለተሠኙ 3 ተቋማት የእውቅና ስነ-ሥርዓት ተሰጥቷል። በፓናል ውይይቱ ወቅት ላይ ለስነ-ጽሁፍና ተሰጥኦ አቅራቢዎችም የሽልማት ስነ-ስርዓት ተበርክቷል።

ዘላቂ የተፈጥሮ ሐብት አያያዝ የአርሶ አደሩን ሁለንተናዊ ህይወት ለዋጭ መሆኑ ተገለፀ

በእንደሻው ያሳቸው

ደ/ማ/ዩ:- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የማህበረሰብ አገልግሎት ዳይሬክቶሬት ከግብርናና ተፈጥሮ ሐብት ኮሌጅ ጋር በመተባበር ዘላቂ የተፈጥሮ ሀብት ልማት በስናን ወረዳ የጠድ ቀበሌ ጭራ ወንዝ ተፋሰስ ላይ የሚሠራውን ስራ አስመልክቶ ጥቅምት 4/2010 ዓ.ም. ከአርሶ አደሮች ጋር ውይይት አካሄደ።

በውይይቱም በተፋሰሱ ላይ የተሠራውን ዘላቂ የተፈጥሮ ሀብት ልማት ያለበትን ሁኔታ እና እያስገኘ ያለውን ጥቅም በተፋሰሱ የታቀሩ አርሶ አደሮች በውይይቱ ወቅት ገልፀዋል። አርሶ አደር ፈቃዱ ሞላ በውይይቱ ወቅት እንደተናገሩት የጭራ ወንዝ ተፋሰስ ከአመታት በፊት እጅግ በጣም

የተራቆተ መሬት የነበረ በጎርፍ ተሸርሽሮ መሬቱ ሰውም ሆነ ከብት ሊያሻግር በማይቻልበት ደረጃ የነበረ እንደሆነ ገልፀዋል። ይሁን እንጂ ባሁኑ ሰዓት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ከአርሶ አደሩ ጋር በመተባበር በሰራው ሠፊ የተፋሰስ ስራ አገር በቀል የሆኑ የኮሶ፣ ሾላ፣ ወይራ እና ሌሎች የውጭ ሀገር ተክሎችን በማስተካከል ሰፊ ስራ እየሠራ መሆኑን ገልፀዋል።

በተጨማሪም ዴቮ እና የዝሆኔ ሳር የተባሉትን የሳር ዝርያዎችን በገደሉ ውስጥና በተራቆተው ቦታ በመትከል የአፈር መሸርሸሩን ከመቆጣጠር ባለፈ ሳሩን እያጨዱ ለከብቶች መኖር እንደሚያደርጉ፣ ከሳሩ ሽያጭም በከፍተኛ ደረጃ ተጠቃሚ እንደሆኑ ገልፀዋል።

አርሶ አደር ይዘንጋው እንየው የጭራ ወንዝ ተፋሰስ አካባቢ ነዋሪ ናቸው። በውይይቱም የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ከ2006 ዓ.ም. በፊት በጎርፍና በከብቶች ተራቁቶ የነበረውን አካባቢ ወደነበረበት መተካት አለብን በማለት የጀመረው የተፋሰስ ስራ በዛሬው ዕለት ከፍተኛ የሆነ ጥቅም ለአካባቢው ማህበረሰብ እየሠጠ እንደሚገኝ በኩራት ተናግረዋል። ይህም የአፈሩ መሸርሸር ተወግዶ አካባቢው በተለያዩ ተክሎች ተሸፍኖ እንደሚገኝ በመግለጽ የአካባቢው ማህበረሰብ አባላት ከሳሩ ከፍተኛ ጥቅም እያገኙ እንደሆነ ገልፀዋል። የአፈሩ መሸርሸርም ቀርቶ ከብቶችና ሰዎች ያለስጋት በአካባቢው መንቀሳቀስ መጀመራቸውንም ጨምረው ገልፀዋል። እንዲህ ዓይነቱ ተግባርም ተጠናክሮ በወረዳው በሚገኙ የተራቆቱ አካባቢዎች ቢሠራ መልካም እንደሆነ ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲን ጠቅሰው መልዕክታቸውን አስተላልፈዋል።

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የግብርናና ተፈጥሮ ሐብት ኮሌጅ የእንስሳት ሳይንስ ትምህርት ክፍል መምህር ዶ/ር ብርሃኑ ዓለሙ በጭራ ወንዝ ተፋሰስ ተገኝተው ከአርሶ አደሮች ጋር ካደረጉት ውይይት በስናን ወረዳ የጠድ ቀበሌ የሚገኘው የጭራ ወንዝ ተፋሰስ ከአመታት በፊት በከፍተኛ ሁኔታ ተሸርሽሮ ለአካባቢው ህብረተሰብ ከፍተኛ ስጋት የነበረ አካባቢ እንደነበር ተናግረዋል። ይሁን እንጂ ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በሚሠራው የማህበረሰብ አገልግሎት ስራ ከአካባቢው ማህበረሰብ ጋር ባካሄደው ውይይት መሬቱን እንደገና መልሶ ለማልማት ሠፊ ስራ እየሠራ እንደሚገኝ ገልፀዋል። በመሆኑም የውጭና ሀገር በቀል ችግኞችን፣ የሳር ዝርያዎችንና ክትሮችን በመስራት የአካባቢውን መሬት ከችግር ለመታደግ ችሏል።

በቀጣይም የወረዳው አካባቢ ወጣ ገባና በጎርፍ የተሸረሸረ ቦታ የበዛበት በመሆኑ የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ከአርሶ አደሮች፣ ከወረዳ ባለሙያዎችና ከኃላፊዎች ጋር በመነጋገር የተራቆቱ አካባቢዎችን መልሶ የማልማት ስራ መስራት እንደሚችሉ ለውይይት ተሳታፊ አርሶ አደሮች ገልፀዋል። የአካባቢው ማህበረሰብ፣ የወረዳው አመራር አካላት፣ የግብርና ባለሙያዎች እና ሌሎች

ማህበረሰቦች በመተባበር የተሸረሸሩ መሬቶችን ከከብት ንኪኪ ነፃ በማድረግ ተፈጥሮ ሐብቱን ወደነበረበት ለመመለስ እንዲቻል ሁሉም ባለበት የራሱን ድርሻ ሊወጣ እንደሚገባ ዶ/ር ብርሃኑ አሳስበዋል።

ሴቶችን ብቁ ለማድረግ የአመራርነት ስልጠና ተሰጠ

በወርቅነሽ ደመም

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ለሚገኙ ሴት መምህራንና ሠራተኞች በአመራርነት ጽንሰ-ሃሳብና ክህሎት ላይ የተዘጋጀ ስልጠና ተሰጠ። ስልጠናውን ያዘጋጀው የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሥርዓተ ምግብ ኤች አይቪ ኤድስና የአካል ጉዳተኞች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት ሲሆን ዓላማውም በዩኒቨርሲቲው ውስጥ የሴት አመራሮችን ቁጥር ከፍ በማድረግ ሴቶችን ወደ አመራርነት ማምጣት የሚቻልበትን ብቃት ለማስታጠቅ እንደሆነ ተገልጿል።

ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሥርዓተ ምግብ ኤች አይ ቪ ኤድስና የአካል ጉዳተኞች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ የውልሰው መላክ በመክፈቻ ንግግራቸው በከፍተኛ፣ መካከለኛና ዝቅተኛ የአመራር ቦታዎች ላይ ያሉ ሴቶች ቁጥር በጣም አነስተኛ እንደሆነና ይህን ቁጥር ከፍ ለማድረግ ሴቶች በተመደቡበት ቦታ ሁሉ

እችላለሁ የሚል ስሜት ሰንቀው ኃላፊነታቸውን በመወጣት የአመራር ብቃታቸውን ማሳደግ እንዳለባቸው ገልፀዋል።

ስልጠናውን የሰጡት የዩኒቨርሲቲው የማኔጅመንት ትምህርት ክፍል መምህራን የሆኑት ወ/ሮ ጥሩዓለም አወቀ እና ወ/ሮ የሺመቤት ደምሴ ሲሆኑ የሴቶች ወደ አመራርነት መምጣት ለዩኒቨርሲቲው የሚያበረክተው አስተዋጽኦ ከፍተኛ ስለሆነ ሁልጊዜ የአመራርነት ሥልጠናን በንቃት በመሳተፍ የአመራርነት ሚናን ሊጫወቱ ይገባል ሲሉ ተናግረዋል።

በስልጠናው ላይ የአመራር ጽንሰ ሃሳብ (Concepts of Leadership)፣ የአመራር ክህሎትና ብቃት (Leadership Skills and Competencies) እና ሴቶችና አመራርነት (Women and Leadership) በሚሉ ይዘቶች ዙሪያ ገለፃ ተደርጎላቸው ሰልጣኞችም በመወያያ ጥያቄዎች ላይ በየቡድናቸው በመሆን ሰፊ ውይይት አድርገዋል።

በውይይት ወቅትም የሴት አመራር አስፈላጊነትና ሴቶች አመራር እንዳይሆኑ የሚያደርጉ ተግዳሮቶች በሰፊው ተዘርዝረው ውይይት ተደርጎባቸዋል። የስልጠናው ተሳታፊዎችም ስልጠናው በጣም ጥሩ እንደነበርና በአመራርነት ላይ ሴቶችም ተተኪዎቻቸውን እንዲያፈሩ ተመሳሳይ ስልጠና ቢሰጣቸው ጥሩ እንደሆነና ቀጣይነትም ቢኖረው ሲሉ አስተያየታቸውን ሰጥተዋል።

በመጨረሻም ወ/ሮ የውልሰው መላክ ሴቶች ወደ አመራርነት ለመምጣት የተለያዩ ተግዳሮቶች ሊያጋጥሙ እንደሚችሉና እነዚህን ችግሮች በመጋፈጥ ሴቶች ሴትነት ሳይገድባቸው ወደ አመራርነት መምጣት እንዳለባቸውና ሁሉም ሴቶች ራሳቸውን የበታች ሳያደርጉ ተግተው መስራት እንዳለባቸው አሳስበዋል።

የፍሳሽ ቆሻሻ ማስወገጃው ሥራ ጀመረ

በወርቅነሽ ደመም

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የተገነባው የፍሳሽ ቆሻሻ ማስወገጃ (Treatment plant) ህዳር 25/2010 ዓ.ም. ሥራ ጀመረ። የፍሳሽ ማስወገጃው ሥራውን ሲጀምር ለሙከራ በተመረጡ ህንፃዎች የመሬት ወለሎች ላይ ያሉት 16 የሴቶች የመኝታ ክፍሎች፣ ከመመገቢያ አዳራሽ የሚወጣው ፍሳሽ ቆሻሻ እንዲሁም በውጭ በኩል ያሉ የሴቶችና የወንዶች ዶርሚታሪ የልብስ ማጠቢያ ገንዳዎች እጣቢ ገብቶ እንዲታከም እየተሠራ ይገኛል። ለዚህ የሙከራ ስኬትም ዩኒቨርሲቲው ከቀጠራቸው ባለሙያዎችና የጉልበት ሠራተኞች በተጨማሪ ጂ አይ ዜድ ኢትዮጵያ ከተባለ ድርጅት የመጡ የተለያዩ ባለሙያዎች አብረው በመሆን ሥራው ምንም አይነት መቆራረጥ እንዳይኖረው ክትትልና ድጋፍ በማድረግ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እያደረጉ እንደሚገኙ ለማየት ተችሏል።

የዩኒቨርሲቲው የፍሳሽ ቆሻሻ ማስወገጃው የውሃ ችግር ካልገጠመው በቀር ምንም አይነት ችግር እንደሌለበት እና ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በበኩሉ ሥራው ምንም አይነት መቆራረጥ እንዳይኖረውና በትክክል መስራቱን ከተቀጠሩት ባለሙያዎች በተጨማሪ በሙከራው ሰዓት ከአዳማ ዩኒቨርሲቲ የመጡ ባለሙያዎች በየጊዜው እየመጡ

እንዲያረጋግጡ ከጂ አይ ዜድ ኢትዮጵያ ከተባለ ድርጅት ጋር ስምምነት እንደያዘ ተገልጿል።

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የፍላጎት ቆሻሻ ማስወገጃ ጽ/ቤት ስራ አስኪያጅ አቶ ሃይለ-ወበቱ እንደገለጹት በዩኒቨርሲቲው ያለው የፍላጎት ቆሻሻ ማጣሪያ፣ ማከሚያና ማስወገጃ መገንባቱ የፍላጎት ቆሻሻ ማጣሪያ ሆኖ ያገለግላል፤ ከግቢ የሚወጡ የምግብ ቤት፣ የቤተ-ሙከራ፣ የተማሪዎች የመጻፍ ሰነድና የልብስ ማጠቢያ ገንዳዎች እጣቢዎችን ለማጣራትና የተጣራውን ውሃ ደግሞ ለመስኖ ለመጠቀም ያስችላል። እንዲሁም ከተጣራው ውሃ ጎን ለጎን የሚመረተው ዝቃጭ እንደ ማዳበሪያ ያገለግላል። ከዚህ በተጨማሪም የግቢው መምህራን፣ ሠራተኞችና ተማሪዎች በየህንፃቸው ሽንት ቤትና ሻወር መጠቀም እንዲችሉ በማድረግ የመጻፍ ሰነድ ችግር ለመፍታት እንደሚያስችል ገልጸዋል።

የዩኒቨርሲቲው ፍላጎት ቆሻሻ ማስወገጃው እስካሁን ድረስ ወደ ሥራው ያልገባበት ምክንያት የዩኒቨርሲቲው የውሃ አቅም አነስተኛ በመሆኑ ነው።

አሁን በዩኒቨርሲቲው የመስቀለ፣ የዴዴሳና የአባ ብዙነህ ጉርድ የሚባሉ 3 ፓምፖች ያሉት ቢሆንም የዴዴሳው ፓምፕ ተበላሽቶ እስካሁን ድረስ እንዳልተሠራና በቅርቡ የሚሠራበትን ሁኔታ ዩኒቨርሲቲው እያመቻቸ እንደሚገኝ ተገልጿል። የጠቅላላ አገልግሎትም ሥራውን በቅርበት እየተከታተለ እንደሚገኝ ለመረዳት ተችሏል። ዩኒቨርሲቲው ለስራው መሣካትና ቅልጥፍና እንዲሁም በፍላጎት ቆሻሻ አወጋገድ ላይ ችግር እንዳይፈጠርና ለ24 ሰዓት እንዲሰራ ለማድረግ ከባለሙያ እስከ ጉልበት ሠራተኛ ድረስ በጽ/ቤቱ ተመድበው እየሰሩ እንደሚገኙ ተገልጿል።

የፍላጎት ቆሻሻው የተበከለውን ውሃ እያጣራ የአካባቢው ማህበረሰብ ለመስኖ እንዲጠቀምበት ይደረጋል። ይህ የፍላጎት ማስወገጫ የውሃውን የባክቴሪያ መጠን በየቀኑ በላብራቶሪ እየተፈተሽ የሚሰራ ሲሆን በአካባቢው ማህበረሰብ ላይ የሚያመጣው ችግር እንደማይኖርም ባለሙያዎች አብራርተዋል።

ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የተጓተቱ የግንባታ ስራ ተቋራጮችን በተሰጣቸው የጊዜ ገደብ እንዲያጠናቅቁ አሳሰበ

በወርቅነሽ ደመም

አቶ ለታ ሆራ የግንባታ ፕሮጀክት ጽ/ቤት ስራ አስኪያጅ

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የግንባታ ፕሮጀክት ጽ/ቤት ስራ አስኪያጅ አቶ ለታ ሆራ እንደገለጹት በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በዋናው ግቢ፣ በቡራ ካምፓስ፣ በጤና ካምፓስ እንዲሁም በደብረ ማርቆስ ከተማ የሚገኙበት በርካታ ግንባታዎች ያሉ ሲሆን የሥራ እንቅስቃሴያቸውን ለውጥ ለማየትና ለማፋጠን ወርሃዊና ዓመታዊ ውይይት በማድረግ ይከታተላል።

አብዛኛዎቹ ግንባታዎች ለአጨራረስ የሚያስፈልጓቸው ቁቁሶች የሚመጡት ከውጭ ስለሆነ በቀላሉ አለማግኘት፣ የተበጀተው በጀት በወቅቱ አለመከፈል፣ ከዲዛይን ለውጥ ጋር ተያይዘው የሚመጡ ለውጦች፣ የአየር ንብረት ሁኔታና በመሳሰሉት ከኮንትራት ጊዜያቸው በላይ የሄዱና ያላለቁ ቢሆኑም ዩኒቨርሲቲው ተቋራጮች የታደሰ የስራ መርሃ ግብር እንዲያዘጋጁና ባለው ጊዜ ቀሪ ስራዎችን የሰው ሃይልም ሆነ ቁሳቁሶችን በመጨመር ግንባታዎች በተፈለገው ሰዓት ለተፈለው ስራ እንዲውሉ በማድረግ፣ የባክኑ ጊዜያትንም ለማካካስ የትርፍ ሰዓት ሥራ የሚሰሩበትን ሁኔታ እንዲያመቻቹ ለማድረግ ወርሃዊ ውይይትና ክትትል እያደረገ እንደሆነ ለመረዳት ተችሏል። በውይይት ሰዓትም ኮንትራክተሮች ያጋጠማቸውን ችግሮች በመለየት የመፍትሔ አቅጣጫዎችን

ያስቀምጣሉ። ዩኒቨርሲቲው የግንባታ ሥራዎች ሲንተቱና ችግር በሚኖርበት ጊዜም ስራዎችን ለማፋጠንና ፈጣን ለውጥ ለማምጣት አማካሪው ፈጣን ምላሽ እንዲሰጥ በደብዳቤ ከመጠየቅ በዘለለ በአካል ቦታው ድረስ በመሄድ የማስፈፀም ሥራ እየተሠራ እንደሆነ ተገልጿል።

እነዚህና መሠል ሥራዎች እየተሠሩ ግንባታዎች በተያዘላቸው የጊዜ ገደብ እና በተሰጣቸው ተጨማሪ ጊዜ ማለቅ ካልቻሉና አሳማኝ ምክንያት ከሌላቸው በተቀመጠው የቅጣት ደረጃ እንደሚቀጠና የቅጣት ደረጃው 10% ከደረሰ ኮንትራቱ ወደ ማብቃቱ ሊሄድ እንደሚችል ለማወቅ ተችሏል።

የግንባታ ፕሮጀክት ጽ/ቤት ዩኒቨርሲቲው በዋናነት ከያዘቸው ትላልቅ ግንባታዎች በተጨማሪ እንደ አማካሪ በመሆን በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ምቹ ሁኔታን ለመፍጠር ጥቃቅን ግንባታዎችን ማለትም የ3ኛ ዲግሪ መምህራን ቢሮ፣ የጥበቃ ማማዎችን፣ የመፀዳጃ ቤት ግንባታ፣ የተማሪዎች የምግብ ማከማቻ መጋዘን እና የመሳሰሉትን እየገነባ እንደሚገኝ አቶ ለታ ሆራ አክለው ገልፀዋል።

የሰው ሀብት ልማት አስተዳደር ሥራን የሚያቀላጥፍ ሶፍትዌር ተሰራ

በስማቸው አየነው

ዶ/ር ሳይህ ካሳው የበዝነስና ልማት ም/ፕራዝዳንት

ደ/ማዩ፡- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የአይሲቲ መምህራን የሰው ሀብት ልማት አስተዳደር ሥራን የሚያቀላጥፍ አዲስ ሶፍትዌር ተሰርቶ ለዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ ትውውቅ ተደረገ።

በደ/ማ/ዩ የቢዝነስ ልማት ምክትል ፕሬዚዳንት ዶ/ር ሳይህ ካሳው እንደገለጹት አሁን በመተግበር ላይ ያለውን የሰው ሀብት ስራ አስተዳደር በማዘመን ቀልጣፋና ፈጣን ማድረግ በማስፈለጉ በሁለት የአይሲቲ መምህራን ሶፍትዌር እንዲሰራ ተደርጓል። የሶፍትዌር ሥራው ከመጀመሪያው ጀምሮ በሂደት ስራው እስኪጠናቀቅ ድረስ ልዩ ልዩ የማስተካከያ እርምጃዎችን ተደርጎበት በዚህ መልኩ ተጠናቆ ሊቀርብ መቻሉን ገልጸዋል ።

አዲሱን ሶፍትዌር የሰሩት የአይሲቲ መምህራን አቶ መታገስ ሞላ እና አቶ ጌትነት ሞሴ ሲሆኑ የተሰራው ሶፍትዌር ከነበረው አሰራር በመውጣት ቱክኖሎጂን በመጠቀም የሰው ሀብት ልማት አስተዳደር ስራን በመረጃ አያያዝ እና አገልግሎት አሰጣጥ በማዘመን ጊዜን እና ወቅትን መቆጠብ እንደሚቻል ገልጸዋል። በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ያሉ ሁሉም የስራ ክፍሎች፣ ዳይሬክቶሬቶች፣ ኮሌጆች፣ ት/ቤቶችና ተቋማት እንዲሁም ሰራተኞችና መምህራን ተጠቃሚ እንደሚሆኑ ገልጸዋል። ባለሙያዎቹ አያይዘውም በቀጣይ ሌሎች በመሰራት ላይ ያሉ ስራን ሊያቀላጥፉና ሊያዘምኑ የሚችሉ አዳዲስ ሶፍትዌሮችን በማልማት ተቋማዊ ለውጡን ለማገዝ እንደሚሰሩ ገልጸዋል።

የሴት ተማሪዎችን ክህሎት ለማሳደግ ስልጠና ተሰጠ

በስማቸው አየነው

ደ/ማ/ዩ:- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ዋናው ግቢ ለሚማሩ ሴት ተማሪዎች የሁለት ቀን የክህሎት ስልጠና ተሰጠ። በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የስርዓተ ምጋታ፣ ኤች አይቪ/ኤድስና አካል ጉዳተኞች ዳይሬክቶሬት አዘጋጅነት በ2010 ዓ.ም ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ

ላሊ ሴት ተማሪዎች የህይወት ክህሎት፣ የአቻ ለአቻ ስልጠና እና መሰረታዊ የኮምፒውተር ስልጠና መሰጠት ችሏል።

በደ/ማ/ዩ የሴቶች ጉዳይ ከፍተኛ ባለሙያ ወ/ሮ ሰላም መክብብ የዚህ ስልጠና ዋና ዓላማ ሴት ተማሪዎችን በልዩ ልዩ መንገድ በማገዝ መሰረታዊ የኮምፒውተር እና የህይወት ክህሎቶቻቸውን ማሳደግ መሆኑን ገልጸዋል። በሌላ በኩል በደ/ማ/ዩ የኤች አይቪ/ኤድስ መከላከል ከፍተኛ ባለሙያ አቶ ሙሀመድ ሰይድ በበኩላቸው ለሴት ተማሪዎች ልዩ ልዩ ስልጠናዎችን በመስጠት መሰረታዊ የህይወት ክህሎት ስልጠና በመስጠት ግንዛቤያቸውን በማሳደግ ለስነልቦና ጫና፣ ለስነ ተዋልዶ ጤና እና ለልዩ ልዩ ችግሮች እንዳይጋለጡ ማድረግ መሆኑን ገልጸዋል። ሁለቱ ባለሙያዎች አያይዘውም ተማሪዎች ይህን ስልጠና እንዲሰለጥኑ የተደረገው በቅድሚያ አዲስ ሴት ተማሪዎች እና በኢኮኖሚ አቅማቸው ዝቅተኛ የሆኑ ሴት ተማሪዎች ናቸው። የጊዜ እና የቦታ ጥበት በመኖሩ ምክንያት ለሁሉም ተማሪዎች ስልጠናውን መስጠት እንዳልተቻለና ውስን ተማሪዎችን በማሰልጠን በልዩ ልዩ መንገድ ሌሎች ተማሪዎችን ተደራሽ ማድረግ የሚችሉበትን መንገድ እንደሚያመቻቹ ገልጸዋል። ባለሙያዎች አያይዘውም ከዚህ ስልጠና የሴቶች ተጋላጭነት፣ የስነተዋልዶ ጤና ችግር እና የስነ ልቦና ችግሮች መቀነስና በአንፃሩ ደግሞ ሴት ተማሪዎች በራስ የመተማመን ችሎታቸው መጎልበትና በዩኒቨርሲቲ ቆይታቸው ውጤታማ እንዲሆኑ ማድረግ የሚጠበቁ ውጤቶች መሆናቸውን ገልጸዋል።

ስልጠናውን የተከታተሉ ተማሪዎች በበኩላቸው የዚህ አይነት ስልጠና መሰጠቱ ከቤተሰብና አካባቢያቸው ተለይተው ግቢ ሲገቡ ከዚህ በፊት ያለመደታቸው እንደ ደባል ሱስ፣ የስነተዋልዶና ጤና ችግሮች፣ የአቻን ግፊት አለመቋቋም፣ የስነ ልቦና ጫና እና ማንኛውንም አሉታዊ ግፊት መቋቋም እንዲችሉ እና በራስ መተማመን መንፈሳቸውን እንዲያድግ እንደሚያደርጋቸው ተናግረዋል። በተለይም ደግሞ ሴት ተማሪዎች ለፆታዊ ትንኮሳ እና አቻ ግፊት ከወንዶች የበለጠ ተጋላጭ ስለሆኑ ከዚህ ችግር ራሳቸውን መጠበቅ እንደሚያስችላቸው ገልጸዋል። ተማሪዎቹ አያይዘውም ከፍለው መሰልጠን ያልቻሉትን መሰረታዊ የኮምፒውተር ስልጠና በማግኘታቸው ተጠቃሚ መሆን እንደቻሉ ገልጸዋል።

የሴት ልጅ ጥቃትን ለመከላከልና ለማስወገድ የወንዶች አጋርነት ወሳኝ መሆኑ ተገለፀ

በስማቸው አየነው

በዓሉን አስመልክቶ የፓናል ውይይት ሲካሄድ

ደ/ማ/ዩ:-አለም አቀፍ የነጭ ሪቫን ቀን "በሴቶች ላይ የሚደርሱ ጥቃቶችን ለመከላከልና ለማስወገድ የወንዶች አጋርነትን ማሳደግ " በሚል መሪ ቃል በፓናል ውይይት ተከበረ።

የፓናል ውይይቱን የከፈቱት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ፕሬዚዳንት ጽ/ቤት ኃላፊ ዶ/ር ኅጃም አደመ የሴት ልጅ ጥቃትን ለመቀነስ በርካታ በዓላት በአለም አቀፍ ደረጃ እውቅና ተሰጥቷቸው በየአመቱ ይከበራሉ። ከነዚህ ውስጥ አንዱ አለም አቀፍ የነጭ ሪቫን ቀን ሲሆን ዋና ዓላማውም የወንዶችን አጋርነት በማሳደግ የሚፈፀሙ ጥቃቶችን ለመከላከልና ለማስወገድ ነው። በዚህ ረገድ ደግሞ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ሚና ከፍተኛ በመሆኑ ዩኒቨርሲቲው ትኩረት ሰጥቶ የመስራት ሃላፊነት እንዳለበት ገልፀዋል።

የፓናል ውይይት ጽሁፍ ያቀረቡት አቶ አንተነህ ገረመው በበኩላቸው በአለም አቀፍና አገር አቀፍ ደረጃ የሴት ልጅ ጥቃቶችን ለማስቆም የተፈረሙ ስምምነቶችንና የወጡ ህጎችን ለአጋር አካላት ግንዛቤ መፍጠር አግባብነት እንዳለው አብራርተዋል።

በመጨረሻም የስርዓተ- ያታ፣ ኤች አይቪ/ኤድስና አካል ጉዳተኞች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ የውልሰው መላክ በዩኒቨርሲቲው እና በአካባቢው የሴት ልጅ ጥቃትን ለመከላከልና ለማስወገድ የወንዶች አጋርነት ወሳኝ መሆኑን ገልፀዋል። በመሆኑም ወንዶች የሴት ልጅ ጥቃትን ለመከላከል በሚደረገው እንቅስቃሴ አጋርነታቸውን በማሳየት የሴቶች ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲከበሩ የበኩላቸውን አስተዋፅኦ እንዲያደርጉ ጥሪ አቅርበዋል።

Capacity Building Training held for Fresh and disability Students

Group discussion

DMU: Debre Markos University has conducted Capacity building trainings for both fresh female students and disabilities. DMU gender, HIV/AIDS and disability affairs directorate has organized training for fresh female students and disabilities that join the university in 2010 E.C. Life skill, basic computer skill and Peer-education were contents of the trainings.

DMU of women affairs senior expert, Ms. Selam Mekibeb, said that building the capacity of females and disabilities is the main objective of the training by providing different supports and trainings like, basic computer and life skill training.

On the same token, DMU HIV/AIDS prevention senior expert, Mr. Mohamed Seid explained that providing capacity building trainings to fresh students have a merit to

provide exposure of female and disability students for psychological, reproductive health and other critical problems. Moreover, the trainings help the students to increase assertiveness and self- confidence that help them to adapt unexpected risks that may face at the university.

Meanwhile, students who has been attended the training explained that such trainings help them to increase their awareness about extraordinary characteristics, peer pressure, psychological and other problems that challenges their objectives to be achieved. Finally, they explained that they can get basic computer skill training access without any fees as they are not affording to pay for the training.

“Experience Sharing is decisive for better Institutional performance”

ANRS Universities Forum, Administration Council

DMU: The Amhara National Regional state public universities forum administration and students affairs council hold multi-lateral discussion in Debre Markos University on November 11-12/2017.

The Deputy Head of the Amhara National Regional State Bureau of Education and the regional public universities consultant Mr. Yitbarek Demilew acknowledged that sharing experience and adhering best practices of each universities are very decisive and paramount significant to have what others performance looks like. Universities have to be the source of wisdom based community mobilization and technology transfer. Thus, students, teachers, other workers and the communities at large would be able to discharge their academic and social responsibilities to ensure security of the universities and the community.

On this regard, the population in the region where the universities are located would benefit knowledge, improve their welfare lifelong and support others in planning and carrying out different activities to create peaceful teaching and learning environment of the utmost objectives. Thus, it was noted that practitioners should cooperate together to perform incredible deeds. For that matter, all universities should share constructive experiences so as to provide solutions for the problems they face.

The Amhara National Regional state government universities forum administration and students affairs council coordinator Dr. Birhanu Asaye states that the forum aims at evaluating the first quarter report of the universities activities that each university implement and to share best practices observed. Strengthening and leading students' arrangement, modernizing university's financial utilization, loudening best practices, offering sustainable service for students, providing full pledged water and electricity services as well as offer urgent responses should have been anticipated.

The wastewater treatment plant is operational

Officials on visiting the treatment plant

DMU: The wastewater treatment plant of Debre Markos University begins its first trial on November, 4/2017. The operation begins at 16 female students' dormitories of the ground floor, communal latrine, dining hall sewerages, and laundries (washing vessels) are the trial areas of the treatment plant.

For successful operation of the treatment plant professional experts came from GIZ Ethiopia have devoted their knowledge and skill had-in-hand with the regular employees of the office in order to follow up and support the launching of the treatment plant.

The university wastewater treatment plant has the capacity to process all the sewerage vessels from the campus unless water problem faces. For this reason, Debre Markos University would restlessly work on consolidating the functional units of the treatment plant with the contractual agreement signed with GIZ Ethiopia. The University organizes technicians and other experts from Adama Science & Technology University for the better performance of the plant.

The manager of Debre Markos University wastewater treatment plant office Mr. Hailu Wubetu explains that the technology of the wastewater treatment plant is important to manage the waste water removal mechanism. As he said, the treatment plant basically helps to purify the

wastewater contaminations coming from different vessels. Sludge from meal houses, latrines and laundries could be able to purify and the water would serve for irrigation purpose for the nearby farmers laterally.

The main critical problem on the university to make the treatment plant functional before this time was lack of water. Currently, Dedesa, Meskelu and Aba Bizuneh Gurd water sources become functional to supply water for the university in general and the treatment plant in particular. Moreover, the water in reservoir is also enough to operate the plant, Mr. Hailu added.

Furthermore, the wastewater treatment plant would help teachers, students, administrative workers and other co-workers to use bathrooms on each building as to solve the problems observed in the university officially.

Training has conducted for Female Teachers and Admin staffs

DMU: Debre Markos University Gender affairs and HIV/AIDS prevention directorate renders training for female teachers and administration staffs.

The purpose of the training was to escalate the role of female teachers and administration staffs in the institution. The training intends to improve the number and quality of female leaders in the university. Hence, the training was assumed to front female leaders to perform effective tasks accordingly.

Mrs. Yewulsew Melak, the director of Gender affairs and HIV/AIDS prevention directorate, states that to maximize the numbers of females at the levels of higher, medium and lower leadership in the university providing leadership training for them is efficient on their role where they have been assigned.

Concepts of leadership, leadership skills and competencies, women and leadership were the contents that were entertained on the training. On this concepts, the participants conducted warm discussion in pairs and groups. On the discussion, the necessity of female leaders and challenges of female leadership were also raised and discussed critically. The participants acknowledged and pointed such training shall be endorsed to empower females for better leadership skill.

Finally, Mrs. Yewulsew remarked that there are ample challenges that hinder females to carry out their tasks effectively during their leadership term. However, irrespective the challenges females should refute problems and become committed, effective and industrious leaders officially.

College of Business and Economics conducts Entrepreneurship Training

DMU: Debre Markos University College of Business and Economics offers entrepreneurship training for the departments underneath in line with the global entrepreneurship week on November 16/2017.

The Vice president for Academic Affairs of DMU Mr. Tadesse Tenaw states that entrepreneurship is being conducted for higher institutions students so as to make them equip with knowledge, skill and attitudes that transform them as entrepreneurs. This is to be effectively performed by the students after leaving universities. This context is supplementary to make them creative themselves besides searching for jobs after graduation. On this context, students believe that the fundamental concepts of entrepreneurship skill are important and it is a shifter to be good entrepreneurs in line with their field of study. Therefore, the way courses and trainings offered should be revised and well- researched with the context on local and global perspectives and national strategies, Mr. Tadesse added.

Mr. Bantayehu Tamire, Dean of College of Business and Economics, explains that entrepreneurship as a course have been given for several years admitting that the course is essential, periodic and market oriented concept. On this occasion, the training is screening methodological problems and to narrow the gap observed on the methodology offered under each teacher and to transfer knowledge. In doing so, the college of business and economics on behalf of the university, is doing partnership officially to fill the gap identified so far.

Mr. Bizualem Lema, Debre Markos University Entrepreneurship training program coordinator announces that although entrepreneurship education has been given many years back, there is a problem too. The problems can be content wise; lack of knowledge, skills and attitude concepts. Therefore, the training is fundamentally crucial to add multiple teaching methodologies to widen the students looking preferably.

Lastly, Mr. Getamesay Worku, Debre Markos University management Department head, on his side states that students would be able to create their own business after graduation. Hence, this training adds values on the students' creative ability as those important contents are substantially added.

Debre Markos University Treatment plant

